

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
15. JULIJ
1992

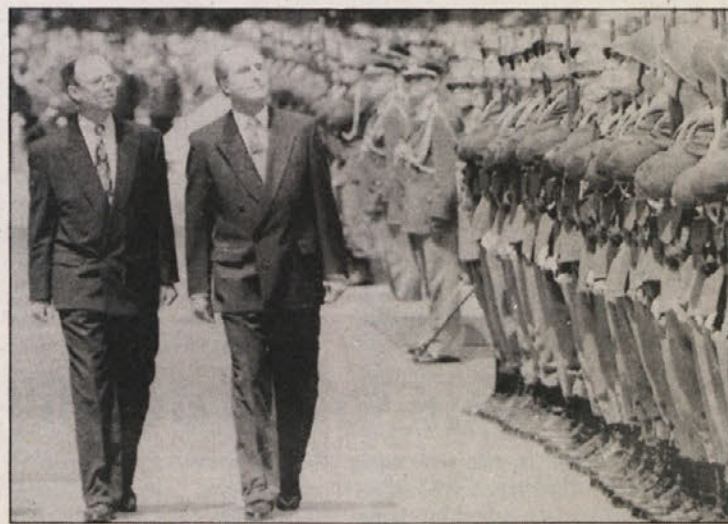
Letnik XLVI.
Štev. 28 (2663)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 8 šil.
30 tolarjev

P. b. b.

„Sosed v stiski“ še do konca junija!

Akcija „Sosed v stiski“, ki jo organizirajo avstrijski Caritas, Rdeči križ in ORF za pomoč prebivalcem Bosne in Hercegovine oz. beguncem iz te republike v Sloveniji in na Hrvaškem, bo potekala še do konca junija. Doslej so avstrijsko prebivalstvo, javne ustanove ter velika podjetja darovali nad 600 tovornjakov živil, oblek, medicinskih in drugih potrebščin v vrednosti nad 180 milijonov šilingov. Pomagajte tudi Vi in darujte na konto 70000-7 pri celovski BAWAG. Položnice prejmete pri vaši banki. Hvala lepa!

Klestil prevzel položaj avstrijskega predsednika

Preteklo sredo je pred obema zboroma avstrijskega parlamenta zaprisegel novi avstrijski predsednik dr. Thomas Klestil.

V svojem govoru je nakažal, da bo aktiven zvezni predsednik. Zavzel se je za čimprejšnji pristop Avstrije k ES, politične stranke pa opozoril, naj se vzdržijo medsebojne agresije in radikalizma.

Pred tem je predsednik

parlamenta dr. Fischer poudaril, da je bila Waldheimu storjena krivica, ta pa je dejal, da obžaluje, ni vedno našel pravih besed za grozodejstva nacionalsocializma.

Dr. Klestil ima že številna povabila za državniške obiske in torej ne bo kot Waldheim sameval v Hofburgu.

V svojem govoru v parlamentu je poudaril, da se zgodovina ne sme pozabiti.

Stoisićeva zastavlja vprašanja zaradi Steinacherja

Poslanica Zelene alternative mag. Terezija Stoisić je v parlamentarnem vprašanju od zveznega kanclerja ter notranjega in obrambnega ministra zahtevala pojasnitev sodelovanja uradnikov notranjega ministrstva (policija in žandarmerija) in obrambnega ministrstva (častna kompanija in godba) na proslavi 100-letnice rojstva Steinacherja.

Poslanica, ki je že pred prireditvijo ostro protestirala proti prevzemu pokroviteljstva koroških politikov nad zloglasno prireditvijo in sodelovanju avstrijske vojske, zahteva odgovore na 17 vprašanj. Med drugim sprašuje: Ali udeležba avstrijske vojske na spominskih prireditvah za eksponirane nacionalsocialiste sodi v delovno področje avstrijske vojske, kako nameravate to pregrešno dejanje avstrijske vojske nasproti slovenski narodni skupnosti korigirati, ali je izkazovanje časti s strani avstrijske vojske koroškemu nacionalsocialistu, ki je že leta 1933 ilegalno agitiral za anšlus, utemeljeno? Odgovore bomo objavili.

Varnostni svet dopušča totalno uničenje BiH

Pričakovanja po zahtevi predsedstva Bosne in Hercegovine in Hrvaške, naj Varnostni svet OZN odobri vojaško intervencijo za zaustavitev morije, so se razblinila v nič. Na ponedeljkovi večerni seji je bilo sklenjeno samo povečanje števila modrih čelad za 500 vojakov za zavarovanje sarajevskega letališča in s tem omogočanje dovoza humanitarne pomoči prebivalstvu Sarajeva. Pristajanje letal in kopičenje pomoči na

letališču pa je doslej edina akcija mednarodne skupnosti, ki deluje. Razdeljevanje pa je močno ovirano; od doslej okrog 800 ton pripepljene hrane in zdravil so uspeli razdeliti le približno 100 ton, saj je Sarajevo pod stalnim ognjem srbskih sil. Torej le majhen obliž na močno krvavečo rano!

Na ozemlju BiH pa je še nekaj deset podobnih, če ne še bolj krvavečih ran. Goraždu, mestu z nekako sto tisoč

prebivalci ob Drini v vzhodni Hercegovini, grozi popolno uničenje, prebivalcem pa smrt od raket in lakote. Letala na mesto odmetavajo kasetne bombe in menda tudi bojne strupe. Takih mest-koncentracijskih taborišč pa je še več: Brčko, Doboj, Srebrenik, Donji Vakuf, Tuzla,...

Ameriški „ne“ na poziv ameriško-srbskega predsednika ZR Jugoslavije Milana Panića, da potrebuje sto dni

za mir v BiH, je bil samo slepilo. Dejansko je ameriška ostrina do Srbije po Panićevem nenadnem obisku v Helsinkih in pogovorih z Bakerjem popustila. Kakor da mu ZDA dajejo tiho podporo in mu kljub poostreni trgovinski blokadi puščajo čas, da taktično uredi z Miloševićem.

Razrešitev morije v BiH je torej v rokah velikih sil. Preden pa bodo kaj storile, bodo področja, kot kaže, etnično „čista“...
Jože Rovšek

Protest Enotne liste

Enotna lista protestira proti poskusom, da bi preprečili dvojezično skupino v okviru občinskega otroškega vrta, ki naj bi bila v prostorih pliberške glavne šole. Za to skupino se je doslej prijavilo že 24 otrok. Mestni svetnik Fric Kumer (EL) vidi v tem postopanju nevarnost politične zaostitve in je ravnanje podžupanje Kristanove, poslance Pfeifferja in nekaterih učiteljev ostro obsodil. Predsednik EL Andrej Wakounig je izjavil, da je Pfeiffer kot predsednik velikovške okrajne SPÖ na napačnem mestu, da pa se ni čuditi, da preprečevanje vrta podpira prav poslanec FPÖ Schretter, ki je vodilni funkcionar Abwehrkämpferbunda.

Parlament sprejel nov volilni red

V petek pozno ponoči je avstrijski parlament z glasovi SPÖ in ÖVP sprejel novelo volilnega reda. Ta predvideva 43 regionalnih volilnih okrožij, v katerih bo možno oddati tudi preferenčne glasove. Za vstop parlament velja 4-procentna klavzula. Starost volilnih upravičencev je bila znižana na 18 let.

Kot edina stranka se je za uveljavitev avtonomnega zastopstva narodnih skupnosti v novem volilnem redu vehementno zavzela FPÖ. Njen poslanec mag. Barmüller je ostro kritiziral poslance Zelenih in socialdemokratov, da delujejo v smer asimilacije in izrinjanja hrvaške narodne skupnosti na Gradiščanskem. Argument, da bi mandatar narodnih skupnosti prispeval k getoizaciji manjšin, je Barmüller zavrnil, češ da je avtonomni mandat zahteva Centra narodnih skupnosti na Dunaju, ki to utemeljuje v svoji peticiji, naslovljenci parlamentu dne 24. 5. 1991.

V posebnem predlogu (Entschließungsantrag) svobodnjaki od vlade zahtevajo, da v sodelovanju s parlamentom ponudi rešitev, ki bo narodnim skupnosti omogočila parlamentarno zastopstvo.

Tudi Enotna lista je protestirala proti temu, da SPÖ, ÖVP in Zelena alternativa, niso upoštevale njenega predloga.

Predsednik EL Andrej Wakounig je novemu zveznemu predsedniku Klestilu napisal pismo, v katerem ga prosi za podporo.

OB 50. OBLETNICI IZSELITVE IN V SPOMIN DOMNOVI ČETI

XIII. pohod na Komelj in spominska svečanost

v nedeljo, 19. julija 1992

Za pohodnike bosta na voljo dve poti, in sicer:

1. za tiste, ki radi in lahko grejo peš, je zborna mesto pri tovarišu Janku Apovniku na Borovju števil. 32 (Woroujach bei Bleiburg). Apovnikova hiša je ob cesti, ki vodi iz Pliberka proti mejnemu prehodu Holmec, 2 km pred mejo na razpotju Šmarjeta.

Odhod od Apovnika bo ob 10. uri preko Šmarjete do spomenika padlim partizanom na Komlju. Pot je dolga 7 km v eno smer. 2. Za ostale je do 11.30 ure zborna mesto pri gostilni Pistotnik na Komlju. Pot je dolga 3 km. Odhod od Pistotnika je ob 11.45 uri.

Ob 13.00 uri je zborna mesto pri spomeniku, nakar bo spominska svečanost. Po svečanosti bo pri Štibarju sv. maša, nato družabno srečanje.

Podhodnike opozarjamo, da se za pohod primerno oblečejo in obujejo.

Pohod in
spominska
svečanost
bosta ob
vsakem
vremenu!!

Za malico in pijačo bo poskrbljeno!
Zveza koroških partizanov,
področni odbor Pliberk
SPD Edinost v Pliberku
Zveza slovenskih izseljencev

Načelno je manjšinska zaščita pomembna sestavina vseh temeljnih mednarodnih in državnih teles in dokumentov. V praksi pa vedno obstaja velik razkorak med teorijo in dejanskim uveljavljanjem manjšinskih pravic.

Republika Avstrija npr. v 7. členu ADP jamči visok standard manjšinske zaščite, v praksi pa je nerešenih še vrsto vprašanj. Kljub temu, da so v zadnjem času bili storjeni koraki v pozitivno smer (televizija, javna dvojezična ljudska šola v Celovcu, finančna podpora), pa so še vedno odprta vprašanja otroškega varstva, razširitve radijskih oddaj, uradnega jezika itd.

Na drugi strani pa se odpira vprašanje nemške manjšine v Sloveniji. Medtem ko so v preteklosti to vprašanje načenjale nemškonacionalne sile, je zdaj zahtevo po priznanju na pobudo Narodnega sveta koroških Slovencev prevzela tudi Federalistična unija evropskih narodnih skupnosti (FUENS) na svojem nedavnem kongresu v Berlinu. In nazadnje je priznanje nemške manjšine uradno zahtevalo avstrijsko zunanje ministrstvo.

Nemška manjšina v Sloveniji je doživela usodo manjšine, ki je med mlino časa (skoraj?) izginila.

Pod pritiskom že v stari Jugoslaviji je postala žrtev Hitlerjeve politike etnične čiščenja in med njenimi pripadniki jih ni bilo malo, ki so verjeli v nemško zmago.

Po nacionalsocialističnem je sledilo čiščenje zmagovalcev. Čas ni dosti razlikoval med krivimi in nedolžnimi.

Danes se torej postavlja vprašanje po priznanju te

manjšine. Pred nekaj meseci je bilo v Mariboru ustanovljeno društvo Most, ki naj bi združevalo to manjšino. Najbolj glasno zahtevajo priznanje te manjšine tisti, ki so v manjšinski zaščiti na Koroškem najbolj restriktivni. Nekaj primerov:

Če bi Slovenija uvedla enaka merila za zaščito

KOMENTAR

dr.
MARJANA
STURMA

Nemška manjšina v Sloveniji

nemške manjšine kot Avstrija v zakonu o narodnostnih skupnostih (20% za uradni jezik in 25% za topografske napise na osnovi ljudskih štetij), bi nemška manjšina, h kateri se prišteva nekaj sto ljudi, ostala brez pravic. Isti krogi, ki na Koroškem zahtevajo ugotavljanje manjšine kot osnovo za uresničevanje pravic, to za nemško manjšino seveda odklanjajo. In še bi lahko naštevali.

Zato je sum, da zagovornikom nemške manjšine v Sloveniji ne gre resnično za njen obstoj in razvoj, temveč se za to kampanjo skrivajo drugi motivi, seveda utemeljen.

To pa naj nas ne odvrne od tega, da razmišljamo o tem, kako naj bi se sožitje v Sloveniji in preko meje pozitivno razvijalo. Prav Slovenija ima v Prekmurju sodoben model manjšinske zaščite v lokalni funkcionalni dvojezičnosti za večino in manjšino. Na Obali je samoumevno, da se tudi pripadniki večine učijo jezik manjšine (italijanščino).

Živimo v času evropske integracije in večjezičnosti. Učenje jezikov sosedov in regionalizacija učnih in izobraževalnih načrtov pridobiva na pomenu.

Prepričan sem, da bi izobraževalni sistem, ki bi v prostoru Alpe-Jadran uvedel tudi učenje jezikov sosedov, prispeval k boljšemu razumevanju in sodelovanju. Tako bi bilo mogoče preseči klasično nacionalno-državno mišljenje in hkrati bi iz te regije lahko nastala ekonomsko zanimiva in kulturno zanimiva ter večjezična regija. Ali to ne bi bil lahko tudi odgovor na centralistične koncepte evropske integracije, ki seveda podpirajo le močne jezike? V takem kontekstu, ko bi se na Koroškem poleg nemščine učili slovenščine in italijanščine, v Sloveniji obratno, bi manjšinsko vprašanje dobilo povezovalno funkcijo.

Kdor pa se bo ogrel za klasično manjšinsko zaščito, bo tvegala permanentno nacionalno merjenje moči, konfliktno situacijo in recipročnost v obravnavanju obeh manjšin. Da o ekonomskih tokovih, ki imajo že zdaj velik vpliv, sploh ne govorimo.

Nacionalistične sile okrog KHD odklanjajo koncepte multikulturnega razvoja. Toda tudi zgolj zaradi tega, ker še ne vedo, da bodo v primeru centralistične evropske integracije tudi same ogrožene.

NOVICE IZ

SLOVENIJE

Slovenija polnopravna članica KVSE

Predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek je v sredo, 8. julija, v palači Finlandia v finskiem glavnem mestu podpisal Helsinško sklepno listino iz leta 1975, ustanovni dokument Konference o varnosti in sodelovanju v Evropi (KVSE).

Slovenija je s tem tudi uradno pristopila k izpolnjevanju obveznosti območnega evropskega mednarodnega

prava, zlasti glede človekovih pravic, načel o prepovedi vojne in ozemeljski celovitosti držav, nespremenljivosti meja ter gospodarskem sodelovanju, vključno z znanstvenim in ekološkim.

Listino se podpisale tudi ostale države, ki so letos postale članice KVSE: Armenija, Azerbajdžan, Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Gruzija, Kazahstan, Kirgizija in Turkmenija.

„Srečanje v moji deželi“

„Letošnje Srečanje v moji deželi je naše prvo srečanje v svobodni, samostojni in suvereni slovenski državi. Z njo so uresničene sanje in odkonani napor mnogih rodov Slovencev, ki so vsak ob svojem času in vsak svojim razmeram primerno utirali pot, ki je zdaj končno pripeljala do cilja. Sedaj živeti rodovi Slovencev imamo to srečo, da smo te sanje ne le sanjali, ampak smo jih tudi uresničili,“ je dejal predsednik Kučan, na srečanju

izseljencev in Slovencev iz zamejstva v Dolenjskih Toplicah.

„Dosegli smo cilj, ker smo pokazali presenetljivo visoko in v naši zgodovini le redko izpričano enotnost,“ je dejal predsednik in se nato zahvalil vsem Slovincem v svetu za njihove prispevke v boju za slovensko samostojnost. „Ta zmaga je skupno slovensko dejanje in samo kot takšna je bila tudi mogoča.“

Lansko Srečanje v moji deželi je preprečila vojna.

Švedska pomoč beguncem

Švedska vlada bo pomagala beguncem v Sloveniji, pripravljena pa je finančno podpreti še obnovo enega ali dveh begunskih centrov, sta v Ljubljani obljubili predstavnici švedske vlade podpredsedniku slovenske vlade dr. Jožetu Pučniku.

Švedska pomoč bo prispela s posredovanjem švedskega in slovenskega Rdečega križa.

Dr. Pučnik se je zahvalil za pomoč, pri tem pa znova opozoril na vse vidike begunske problematike, gostjama je orisal tudi izjemne težave, s katerimi se Slovenija srečuje predvsem pri oskrbi begunskih centrov.

SLOVENSKI VESTNIK

Ženske na delovnem mestu

Predsednica Žena v SPÖ Melitta Trunk poziva vse ženske, ki se čutijo nadlegovane z nedopustnimi vprašanji, ko se potegujejo za službo, naj se obrnejo na medije ali pa na Žene v SPÖ. Vprašanja o nosečnosti ali o načinu kontracepcije so prepovedana, vendar so realnost. „Samo pod pritiskom javnosti se da prepričati s tem povezano diskriminacijo žensk, ki iščejo službo.“

Trunkova se zavzema tudi za podporo podjetij, ki upoštevajo družine in ženske. „Od trgovske zbornice pričakujemo ideje, kako bi se dalo podpreti podjetja, ki so naklonjena družinam in ženskam.“ Zaradi težkega položaja žensk pri iskanju delovnih mest je treba izdelati pospeševalni program za ženske, ki bi upošteval tudi privatno gospodarstvo. Taka deželna podpora bi bila instrument za izboljšanje položaja na delovnem trgu.

Po hudih naporih, oboroženem spopadu in tudi srečo je Slovenija že eno leto samostojna. Mednarodna skupnost jo je priznala in jo sprejela v najvažnejše svoje organizacije. Demokratične inštitucije funkcionirajo, prav tako infrastruktura in – kljub vsem težavam – gospodarstvo. Slovenija je torej dosegla državno-pravni, mednarodni in organizacijski standard normalne države.

Zdaj je čas, da si, ko so zagotovljeni osnovni pogoji, zastavi tudi strateške daljnoročne cilje ob upoštevanju in koristenju svojega geopolitičnega položaja.

Glede prebivalstva in površine je Slovenija približno tako velika kot Nižja Avstrija, leži pa na stični točki glavnih evropskih kultur in jezikov, ob robu razvitega zahodno-evropskega trga in sredi tranzitnih linij med

KOMENTAR

dr. KRISTIJANA
SCHELLANDRA

NAPORNA POT DO MOJSTRSKEGA IZPITA

evropskim severom in jugom ter zahodom in vzhodom. Torej bo kot majhna samostojna država izpostavljena močnim kulturnim, jezikovnim, gospodarskim, prometnim in ekološkim vplivom bližnjih in tudi oddaljenjših

evropskih sosedov.

Ohranitev lastne identitete glede jezika, kulture in drugih narodnih značilnosti bo terjala veliko naporov, kajti gospodarsko se bo morala močno integrirati v evropski trg. Ta pa ne pozna nikakršne suverenosti, predvsem majhnih držav, glede prometnih gospodarskih razvojev in tokov.

Hkrati mora to edino smiselno usmeritev – pot integracije – ubrati samoza-

vestno in pokončno, če noče postati samo poceni podaljšana delavnica zahodnih koncernov ali postojanka raznih MacDonaldov brez lastne identitete. Od zahoda se bo morala veliko naučiti, delati bo morala z njego-

vim kapitalom in orodjem, ne sme pa ostati njegov stalni vajenec. Sposobnosti za malega, a priznavnega mojstra vsekakor ima.

Slovenija se mora zavdati, da sama bolj potrebuje razviti evropski in svetovni trg kot pa obratno. Kot potrošniški trg je Slovenija premajhna, da bi privabila velike inozemske investitorje, ki pa jih brez dvoma potrebuje, če bo hotela ohraniti ali dvigniti željeni visoki življenjski standard. Postati mora torej zanimiva na drugačen način, npr. čistim okoljem, z nižjo ceno delovne sile kot na zahodu, večjo podjetnostjo, zanesljivostjo, znanjem in strokovnostjo kot druge bivše socialistične države. Hitro mora sprejeti smiselne in premišljene gospodarske zakone in preseči malenkostne strankarske prepire o glavnih strateških zadevah.

Tudjman, Boban in Herceg-Bosna

Od vseh bomb, ki so v krvavi vojni v Bosni in Hercegovini eksplodirale v treh mesecih, nekateri ocenjujejo za najbolj rušilno Bobanovo v Grudah, 3. julija. Mate Boban, hercegovski Hrvat, do nedavnega podpredsednik HDZ v BiH, podružnice Tudjmanove vladajoče stranke na Hrvaškem, je v svojem rodnem mestu Grudah ustanovil hrvaško skupnost Herceg-Bosna. Po spomladanski srbski ustanovitvi Bosanske Krajine z glavnim mestom Banjaluka gre za že drugo državo v BiH. Razkasanje Bosne in Hercegovine se torej nadaljuje, Boban pa je s tem dejanjem vrnil udarec Srbom in dodatno prizadel Muslimane, ki praktično kljub največjemu procentu prebivalstva v tej republiki skoraj nimajo več svojega ozemlja. Tudi zaradi tega so pozivi bosansko-hercegovskega predsednika Alije Izetbegovića kot glas vpijočega v puščavi.

Že dolgo se govori o tajnem sporazumu med Miloševićem in Tudjmanom lansko pomlad v Karadjordjevu o razdelitvi BiH. Hrvaški predsednik je te vesti sicer že večkrat neprepričljivo zanimal, in to predvsem zaradi mednarodne javnosti (ES, KEVS, OZN), ki vztraja na ozemeljski integriteti te repu-

blike. Dejanja hrvaških oblasti pa pričajo o nasprotnem.

Bosanska teritorialna obramba ima v rokah nekaj prestreženih dogovorjanj med vodstvi srbskih in hrvaških enot. Gre za hrvaško prekinitiv spopadov na mostarskem področju, ko so Srbi z vso silo udarili po Sarajevu, prav tako pa za nekoliko nerazumljivo zatišje v Hercegovini med silovitim srbskim pritiskom zadnje dni za vzpostavitev srbske ozemeljske in prometne povezave z Bosansko in Kninsko Krajino. Tudi za skrivnostna sestanka med srbskim in hrvaškim vodstvom v BiH spomladi letošnjega leta v avstrijskem Gradcu je že postalo znano, da sta ju opravila Karadžić in Boban.

Hrvaški predsednik Tudjman je sredi volilne kampanje za predsedniške volitve 2. avgusta. Stari lisjak se dobro zaveda svoje nepriljubljenosti med delom volilcev in svojih taktičnih napak v začetku vojne (Knin, Pakrac, general Špegelj, Paraga), hkrati pa se opira na nacionalistično razpoloženje med Hrvati. Prav zato govori o zmagoviti hrvaški vojni, ljudi prepričuje, da je Hrvaška več pridobila kot izgubila, med pridobitvami pa namiguje na Hercegovino, kar pa izvaja (ta čas) njegova

desna roka Boban.

Z ustanovitvijo Herceg-Bosne in kasnejšo samoodločbo za priključitev k Hrvaški bi vsaj ozemeljsko nadomestil izgubo Vukovarja in dela vzhodne Slavonije ter področja Kninske Krajine.

Bosanski politik Rasim Kadić je v Ljubljani izjavil, da je ustanovitev hrvaške hercegovske države nož v hrbet suvereni Bosni in Hercegovini, predvsem pa Muslimanom, in pomeni razpad muslimansko-hrvaške koalicije v borbi proti srbskim ozemeljskim zahtevam, hkrati pa napoveduje totalno vojno med vsemi tremi narodi.

Bobanova poteza pa je zmedla tudi mednarodno javnost in Hrvate postavila v status sokrivcev, kar je odložilo odločnejšo intervencijo v BiH in proti Srbiji. Bobanova bomba podpira srbske težnje oz. jim vsaj omogoča, da v sedanji nejasni situaciji zasedejo čim večji kos te republike in utrdijo svoje nadzorstvo nad njim. Etnična čiščenja obojih, Srbov in tudi Hrvatov, pa so usmerjena v kasnejšo upravičenost priključitve zasedenih ozemelj k obema državam, kar pa je v svojem bistvu Milošević-Tudjmanova razdelitev BiH iz Karadjordjeva.

Jože Rovšek

OBZORNİK

Ustavili plutonijski reaktor

MOSKVA, (STA, dpa) – V sibirskem mestu Krasnojarsk so po tridesetih letih delovanja ustavili plutonijski reaktor, ki je bil namenjen vojaškim potrebam, je sporočila tiskovna agencija ITAR-TASS.

Po poročilih omenjene agencije naj bi bil to najstarejši reaktor te vrste na svetu.

Tovarno v Krasnojarsku bodo preusmerili na proizvodnjo polprevodnikov. Z ustanovitvijo reaktorjev se bo zmanjšalo radioaktivno onesnaževanje reke Jenisej, v katero je otekala voda za hlajenje reaktorjev.

Drugi reaktor v atomski tovarni bodo ustavili do konca leta.

Več kot 30.000 beguncev po bojih v Tadžikistanu

DUŠANBE, (STA, dpa) – Po krvavih spopadih med vladnimi pristaši in islamskimi fundamentalisti v južnem Tadžikistanu je s tega območja zbežalo 30.000 ljudi.

Ruska tiskovna agencija RIA ocenjuje, da Tadžikistanu grozi državljanska vojna.

Zadnji spopadi so bili nadaljevanje majskega boja za oblast. Takrat je islamska opozicija poskušala z dolgotrajnimi demonstracijami v središču Dušanbeja odstraniti s položaja predsednika Rahmona Nabijeva. Po demonstracijah sta se obe stranki zedinili za koalicijsko vlado.

Pravne naslednice vse republike

LJUBLJANA (STA) – Sekretariat konference Evropske skupnosti o Jugoslaviji je vsem republikam bivše SFRJ posredoval mnenja Badinterjeve arbitražne komisije, za katera 18. maja letos zaprosil Lord Carrington. Njena glavna ugotovitev pa je, da SFRJ ne obstaja več.

Nadalje komisija ugotavlja, da je ZR Jugoslavija (Srbija in Črna gora) nova država, ki pa ni edini naslednik SFRJ in je njeno morebitno priznanje s strani držav članic ES odvisno od spoštovanja pogojev spoš-

nega mednarodnega prava, da se morajo države naslednice SFRJ dogovoriti in s sporazumi urediti vsa vprašanja v zvezi z nasledstvom bivše Jugoslavije na načelih Dunajske konvencije iz leta 1978 in 1983 ter pravil mednarodnega prava.

Arbitražna komisija tudi meni, da se mora premoženje SFRJ v drugih državah porazdeliti med države naslednice v primernih deležih, prav tako pa morajo pravično porazdeliti tudi terjatve in dolgove.

Iz drugih časopisov Iz drugih...

„Jugoslawen haben zuviel Geschichte pro Einwohner“

Friedensforscher Johan Galtung über Krisenherde in Europa

STANDARD-Mitarbeiter
Jürgen Langenbach

Johan Galtung, Doyen der Friedensforschung, äußert sich in einem Interview mit dem STANDARD zu den neuen Konstellationen in Europa. Europa sei an der Eskalation am Balkan mitschuldig.

STANDARD: Nach dem Zusammenbruch der Blöcke...

Galtung: Den gibt es nicht. Die NATO rüstet, mit Ausnahme Deutschlands, stark auf. Und es gibt eine neue Supermacht, die Europäische Union, in die Österreich gerne hinein möchte, weil niemand den Gründungsvertrag liest. Es gibt mehr Atomkräfte, im alten sowjetischen Feld vier. Die Lage ist viel gefährlicher geworden.

STANDARD: Aus dem Zerfall sind kleine Staaten mit großen Konflikten hervorgegangen.

Galtung: Die sind nicht klein. Die Europäische Union hat 340 Millionen Menschen. Das russische Konglomerat wird etwa 270 Millionen haben, und das entstehende türkische an die 300 Millionen. Da nimmt ein sehr gefährliches Dreieck Form an. Dazu kommen die neuen Kleinstaaten. Diesen komplizierten Strukturen kommt man mit

der Denkweise des Kalten Krieges nicht bei.

STANDARD: Was heißt das für Jugoslawien, was steht hinter den Kriegen?

Galtung: Traumata der Geschichte, von der serbischen Niederlage 1389 bis zu den 700.000 Serben und 50.000 Juden, die in Kroatien unter den Faschisten in KZ umgebracht wurden. Die Jugoslawen haben zuviel Geschichte pro Einwohner, kein Land dürfte soviel Geschichte haben. Das läßt sich nur durch Mut für die Zukunft lösen, Kantonalisieren, Konföderation, Verflechtungen, wie sie die Hunderttausende in der Friedensbewegung dort leisten, die Frauen, über die niemand berichtet.

STANDARD: Wo ist die westliche Friedensbewegung?

Galtung: Die hat viel in Jugoslawien getan, aber niemand schreibt darüber. Man erwartet von uns, daß wir den Schuldigen nennen: Milošević! Aber ich bin genauso gegen Tudjman oder Agić. Und ich bin ausgesprochen gegen die zwölf Herren im EG-Ministerrat, die die Republiken anerkannt haben, ohne daß irgendetwas geregelt war, und wenigstens zu 50 Prozent für das Blutbad verantwortlich

sind. Es gibt keine Option, ignorant gegenüber der Geschichte zu sein und etwa keine Ahnung zu haben, was Österreich 1898 in Bosnien-Herzegowina getan hat.

STANDARD: Was denn?

Galtung: Annexion. Und seitdem ist mit Jugoslawien immer gespielt worden. Jetzt produziert man neue Konflikte und erhält die Bestätigung: „Das sind wilde Völker.“

STANDARD: Wie läßt sich das durchbrechen?

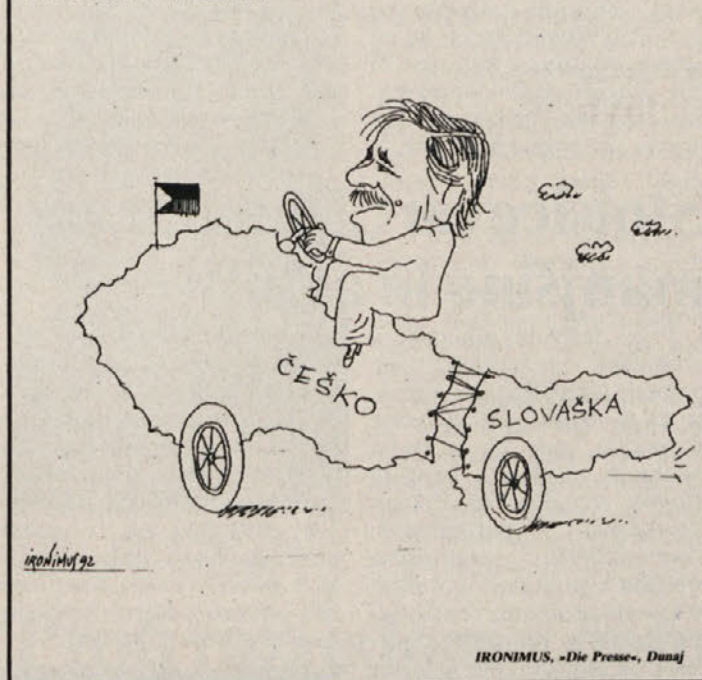
Galtung: Zuerst die Blockade aufheben, die wird den serbischen Widerstand nur härter machen. Und nicht versuchen, sich wirtschaftlich einzumischen. Dann braucht man eine Runde-Tisch-Konferenz – die KSZE ist ein gutes Beispiel. Aber das wird Jahre dauern. Da braucht man friedenserhaltende, keine Eingreiftruppen. Es ist kein Zufall, daß das KSZE-Modell von den Finnen organisiert worden ist: die reden nicht soviel.

STANDARD: Welche Rolle messen Sie Österreich zu?

Galtung: Die reden zuviel und sind alte Besatzungsmächte. Auch Italiener, Deutsche, Russen haben dort nichts als Friedensstifter zu suchen. Die sollten ihre eigene Geschichte studieren.

Iz „Der Standard“, 6. 7. 92

HAVLOVO VOZILO

IRONIMUS, „Die Presse“, Dunaj

Slovaki niso glasovali za Havla

PRAGA. (Reuter) – Na Češkoslovaškem poslanci glasujejo o kandidaturi Vaclava Havla za prihodnjega predsednika republike. Češki poslanci so mu dali potrebno večino v dru-

gem krogu glasovanja, hudo pa so ga zavrnilo slovaški poslanci, zato ni bil izbran za predsedniškega kandidata. Če bo 16. julija zavrjen tudi naslednji kandidat, se Havel lahko znova poteguje.

EL in avtonomno zastopstvo v deželnem zboru

EL je na četrtkovi tiskovni konferenci ponovno podkrepila svoje zahteve po sedežu v Koroškem deželnem zboru. Ta sedež naj bi dobila tista stranka, ki po svojem pravilniku zastopa interese narodnih skupin.

Ker je bila ta zahteva že zavržena, je EL vložila pismeni protest, njeno upanje pa je novi državni predsednik Klestil, ki mora zakone podpisati, preden lahko veljajo, in ki naj bi se pri reformi volilnega reda zavzela za samostojen mandat za manjšine.

Na Koroškem EL ugotavlja, da se socialisti zavzemajo za integracijo slovenskih volivcev v stranke, ljudski stranki se zdi primernejši virilni mandat, svobodnjaki pa so povsem na strani EL in to zahtevo podirajo. Predsedniku EL Andreju Wakounigu je poseben trn v peti Delovna skupnost „Avstrijske narodnosti v SPÖ“, ki da s svojo integracijsko politiko podpira asimilacijo, igra dubiozno, manjšinam sovražno vlogo in da je odgovorna svoji stranki, ne pa manjšini. Na splošno pa Wakounig da nima nič proti, da Slovenci kandidirajo tudi na listah večinskih strank.

Mag. Marjan Pipp je kot zastopnik Centra za narodne manjšine izjavil, da novi volilni red pravzaprav določata vladni koalicijski stranki, SPÖ in FPÖ pa da sta zamenjali svoji poziciji v odnosu do manjšin in da se zdaj svobodnjaki zavzemajo za manjšine. Avstrija da bo dosegla evropski standard v manjšinski politiki tako, da bo manjšinam omogočila lastni mandat v parlamentu. Ponovno se je zavzel za ureditev statusa nemške (avstrijske?) manjšine v Sloveniji. V zvezi z enotnim zastopstvom koroških Slovencev pa da ne pozna zakona, v katerem bi bili sedanji strešni organizaciji izrecno priznani kot pravni zastopniki manjšine.

Stoisićeva: „Mandat za manjšine le alibi“

Tak „zaščiten mandat za manjšinske rezerve“ ne pomeni nikakršnega napredka za avstrijske narodnostne skupnosti, zato ga je treba odkloniti, je dejala Terezija Stoisić, mandatarka Zelene alternative v parlamentu. Pomanjkljivo zastopstvo manjšin v političnih gremijih je seveda problem, vendar ne more biti v njihovem interesu, da bi probleme manjšin odrinili samo zastopniku, ki ne bi imel niti dovolj demokratične pristojnosti v parlamentu. Zato tudi ni slučaj, da je prav svobodnjaška stranka podprla predlog za oddojen manjšinski mandat. Misliti, da bi politične stranke razbremenili dolžnosti do narodnostnih skupnosti s

Moker rock-open v Bilčovsu

Vse je bilo lepo pripravljeno. Bilkini društveniki so postavili oder za nastop obeh ansamblov, gasilci so vzorno usmerjali promet, ob stojnicah so točili pivo in pekli klobase, a prihajajoči so se ozirali proti nebu in odpirali dežnike. Kljub kislemu vremenu se je na travniku pred bilčovsko šolo zbralo kar precej ljubiteljev rocka in rockovskega bluesa, tudi nekaj starejših Bilčovščanov je bilo vmes.

Z nekolikšno zamudo je koncert začel ansambel Lačni Franz iz Maribora. Kljub nekoliko zadržanemu nastopu pa je vendarle uspel

Dež zagodel tudi Kapelčanom

● **POLETNA NOČ.** Že leta 1971 je bila v Železni Kapli – takrat še pri Brunerju – prva Poletna noč. Društveniki – SPD Zarja so tudi letos za praznovanje vse čudovito pripravili, veseliti pa se niso mogli. Dež je preprečil, da bi bila jubilejna 20. Poletna noč tako uspešna, kot bi si to zaslužila. Kljub temu pa društveniki ostajajo optimistični, saj se je tudi v soboto kljub dežju jasno pokazalo, kako priljubljena je v teku let postala ta zabavna prireditev. Dežju navkljub je na prireditvenem prostoru od kopališču do zgodnjih jutranjih ur vztrajalo toliko obiskovalcev, da smo bili vsi presenečeni.

Največjo zaslugo za pri-

jetno vzdušje lahko pripisemo izvrstnim muzikantom ansambla „Fantje treh dolin“, ki so se tudi sami čudili plesalcem in plesalkam z dežniki. Posebno se je spet obnesla „uta“ naših gospodinj, ki so pekle okusne krape. Za počutje pa je bilo tudi dobro poskrbljeno, le bogat srečolov in nastop koroških prvakov v rock and rollu iz Beljaka je bilo treba črtati iz programa. Društvo pa bo skušalo oboje čimprej nadomestiti.

V vse slabšem vremenu so nastopili tudi Bluesbreakerji, vendar je bilo mokrih poslušalcev vse manj. Res škoda za dobro pripravljeno in kvalitetno prireditev.

J. R.

jetno vzdušje lahko pripisemo izvrstnim muzikantom ansambla „Fantje treh dolin“, ki so se tudi sami čudili plesalcem in plesalkam z dežniki. Posebno se je spet obnesla „uta“ naših gospodinj, ki so pekle okusne krape. Za počutje pa je bilo tudi dobro poskrbljeno, le bogat srečolov in nastop koroških prvakov v rock and rollu iz Beljaka je bilo treba črtati iz programa. Društvo pa bo skušalo oboje čimprej nadomestiti.

● **POHOD NA PECO,** tradicionalno prireditev v začetku julija, pa je tokrat vzela voda. Že od zgodnjih jutranjih ur je namreč lilo in na vzpon sploh ni bilo misliti. Škoda, saj se je obetala lepa udeležba, ker bi pohod dodatno štel k letošnjim Zarjinim družabnim igram.

Morda pa v mesecu oktobru! Ironija posebne vrste ob Zarjinih prireditvah na prostem: tako dan pred pohodom kot dan za njim kakor tudi večer pred Poletno nočjo in naslednji večer so bili brez dežja, če že ne kar prijetno sončni.

Odbor društva je še sklenil, da letos **FOLKLORNEGA SREČANJA** ne bo.

Odbor „Zarje“ pa je za nedeljo, 26. julija, napovedal **DRUŠTVENI ŠPORTNI DAN.** Pripravili so vrsto zanimivih iger in staro in mlado vabijo k sodelovanju. Srečali in za točke pomerili se bodo na igrišču v Železni Kapli. Za nasprotnike so povabili lovce. Sedaj pa upamo le še na lepo vreme.

Miha Traunik

NAPRODAJ

– stanovanjska hiša z dvema stanovanjema v Železni Kapli, štev. 234, deloma opremljena. Informacije – telefon: 0 42 37 / 23 0 23

HEUTE **SLOVENSKI VESTNIK**
IM Die Seite für unsere deutschsprachigen Leser/innen

Stoisits: Parlamentanfrage

Im Zusammenhang mit der Steinacher-Gedenkfeier stellte die Grünabgeordnete Mag. Stoitsits an Bundeskanzler dr. Vranitzky sowie an die Minister Löschnak und Fasslabend 17 Fragen. Unter anderem folgende:

Fällt die Teilnahme des Bundesheeres an Gedenkveranstaltungen für exponierte Nationalsozialisten in den Aufgabenbereich des Bundesherres?

Ist eine Vorbildwirkung

des Kärntner Nationalsozialisten Dr. Steinacher auf die Wehrmänner der Republik Österreich beabsichtigt?

Ist eine Ehrerbietung des Bundesheeres der Republik Österreich an einen Kärntner Nationalsozialisten, der bereits seit 1933 illegal für den Anschluss Österreichs an Deutschland agitiert hat, Ihrer Meinung nach gerechtfertigt?

Die Antwort wird schriftlich erfolgen.

EL möchte in den Landtag

Die Einheitsliste strebt eine Änderung der Kärntner Wahlordnung an. Für eine Minderheitenliste müßte die Grundmandatsklausel außer Kraft gestellt werden. Kritisch äußerte sich EL-Obmann Andrej Wakounig zur Änderung der österreichischen Wahlordnung, die die Volksgruppenparteien nicht

berücksichtigen wird.

Wakounig lobte die FPÖ, die als einzige Landespartei voll hinter dem Anliegen der EL stehe. Kritisch hingegen beurteilte er die Arbeitsgemeinschaft „Volksgruppen in der SPÖ“, der er vorwarf, der Assimilation der Volksgruppe Vorschub zu leisten.

Kiss nicht mehr ÖVP-Volksgruppenreferent

Mit Ende Juni 1992 legte ÖVP-Nationalratsabgeordneter Paul Kiss seine Funktion als ÖVP-Volksgruppenreferent zurück. In einem Schreiben an Bundesparteiobmann Dr. Busek begründete er seinen Schritt damit, daß der Ministerrat den Volksgruppenbeirat der burgenländischen Ungarn von 8 auf 16 erhöhte und somit auch den in Wien beheimate-

ten Ungarn der Status einer Volksgruppe einräumte. Diese sei aber keine autochthone Volksgruppe.

„Ich beuge mich dem Beschluß des Ministerrates nicht, weil Recht einfach Recht bleiben muß. Eine andere Haltung ist für mich inakzeptabel“, begründete Kiss im Brief an Parteiobmann Busek seinen Rücktritt.

Deutsche Minderheit in Slowenien

In einem Kommentar beschäftigt sich der Obmann des Zentralverbandes slowenischer Organisationen Dr. Marjan Sturm mit der Frage der deutschen Minderheit in Slowenien. Auch diese hätte ein tragisches Schicksal gehabt. Im alten Jugoslawien sicherlich unter Druck, wurde sie von Hitler umgesiedelt, viele glaubten an den nationalsozialistischen Sieg. Nach der nationalsozialistischen ethnischen Säuberung kam es auch zur Racheaktionen der Sieger.

Sturm merkt kritisch an, da jene, die sich für die Anerkennung der deutschen Minderheit in Slowenien einsetzen, in Kärnten eine sehr restriktive Minderheitenpolitik betreiben. Dabei führte er an, daß diese Kräfte z.B. in Kärnten eine Minderheitenfeststellung fordern, diese aber in Slowenien ablehnen. Würde die Republik Slowenien für den Minderheitenschutz jene Maßstäbe setzen, wie sie in Österreich angewandt wird (20% Klausel für Amtssprache, 25% Klausel für Ortstafeln etc), würde sich die Diskussion für den Minderheitenschutz (bei einer Anzahl von einigen

hundert) erübrigen.

Die Frage der deutschen Minderheit in Slowenien könnte nur im Einklang mit den Menschenrechten gelöst werden.

Im Zuge der europäischen Integration wird die grenzüberschreitende Mehrsprachigkeit an Bedeutung gewinnen. Ein Bildungssystem, das das Erlernen der jeweiligen Nachbarsprachen vorsehen würde, könnte auch für die Frage des Zusammenlebens von Minderheit und Mehrheit neue Perspektiven eröffnen. Sturm führt das Beispiel Prekmurje an, wo Ungarisch und Slowenisch von Minderheit und Mehrheit aufgehoben wird.

Kreativni dnevi za dekleta

Čas: od ponedelja, 20. julija, do petka, 24. julija 1992

Za dekleta od 12. do 16. leta v Mladinskem centru na Rebrci.

Prijave sprejema: Kršćanska kulturna zveza, tel.: 0463/516243

„Šola uspeva nad pričakovanji“

Solarji javne dvojezične ljudske šole v Celovcu so zaključili prvo šolsko leto. V varstvu v Mladinskem domu, kamor so po pouku zahajali, se tam učili in igrali, so starši, vodstvo varstva in otroci pripravili malico in kratek kulturni spored. Na piknik so povabili tudi tiste otroke, ki bodo jeseni pričeli s prvim razredom. Sproščen živ-žav je potrdil, da so s šolo zadovoljni.

Ravnateljica celovške dvojezične ljudske šole Hambruševa in učiteljica Nachbarjeva Šolarski živ-žav na igrišču Mladinskega doma

Razgovor s predsednikom društva ABCČ dr. Jožetom Messnerjem

Ste po prvem letu pouka zadovoljni?

Če sodimo po tem, kar smo videli na raznih prireditvah (dan odprtih vrat ipd.), in če poslušamo otroke, kako govorijo o pouku, o učiteljicah, in če pobrsamo po zvezkih, vidimo, da je šola uspela. Kajti ni bilo lahko niti za ravnateljico gospo Hambruševno, niti za učiteljico, niti za otroke. Vse je bilo treba šele urediti (oprema ipd.).

Učni uspehi ustrezajo vsem pričakovanjem. Tudi tisti, ki so vstopili brez ali z malo znanja slovenščine, so uspešno spregovorili. Vzdušje med starši, učiteljicami in otroci je dobro.

Pouk je potekal v treh razredih. Koliko prijav pričakujete jeseni?

Doslej imamo za prvi razred nad 10 prijav, vpisi pa so tudi za 2. in 3. razred. Računamo, da bomo imeli štiri šolske stopnje v treh razredih.

V varstvu bomo imeli dve skupini. Našli smo novo vzgojiteljico, ki bo zamenjala izredno uspešno Katjo Weiss, ki se je odločila za nadaljnji študij.

Kakšen je sestav solarjev po narodnosti?

To vprašanje v tej šoli ne igra vloge. To je dvojezična šola, v

katero se lahko vključijo vsi, ki to želijo.

V varstvu slišimo poleg nemščine, slovenščine še hrvaščino in španščino. To ustreza našim predstavam o več- in medkulturni vzgoji.

Ob igri in učenju otroci razvijajo nemoten odnos do obeh jezikov. Igraje spoznavajo jezik in kulturo tako, da na tej osnovi razvijajo strpnost in prijateljske vezi preko vseh jezikovnih ovir, ki pa jih je iz dneva v dan manj.

Rezultati so spodbudni. Prepričani smo, da bo šola tudi v prihodnjih letih uspešno opravljala svojo nalogo, da bo okrepila svoje pomembno mesto v dvojezični vzgojni ponudbi v glavnem mestu dežele.

Slovenska pesem in folklor v Žitari vasi

Zelo dobro je uspel že običajni večer slovenske pesmi in folklorne, ki ga vsako leto za domačine in letoviščarje priredi Slovensko prosvetno društvo Trta.

Za povezavo je poskrbel Pavli Stern, ki je v polni avli ljudske šole pozdravil tudi župana Herberta Lepitschniga, ki šteje med zveste obiskovalce Trtinih prireditev.

Večer je poslušalcem nudil dober pregled kulturnega delovanja v žitrajški občini, kajti sodelovale so izključno domače skupine. Večer je začel domači moški pevski zbor, sledil mu je cerkveni pevski zbor iz Šentlipša ter Terzett Turnersee. Kot zadnja pevska skupina je nastopil žitrajški cerkveni pevski zbor. Za zaključek pa je poskrbela folklorna skupina domačega društva Trta.

Kot že lansko leto, je tudi letos društvo Trta vstopnino namenilo akciji „Sosed v stiski – Nachbar in Not“. Da se Žitrajčani zavedajo potrebne pomoči prizadetim žrtvam vojne v bivši Jugoslaviji, je

dokazal visok izkupiček, ki ga bo društvo prenakazalo na konto solidarnostne akcije. Zbrali so namreč 10.840 šilingov, kar je razveselilo poslušalce in nastopajoče, ki so po koncertu posedeli še pozno v noč in se povesečili ob kozarčku sladkega vinca.

Kiss obupal

Avstrijska ljudska stranka v parlamentu nima več govornika za manjšino. Gradščanski Madžar Paul Kiss, ki je doslej opravljal to nalogo, je svojemu predsedniku in podkanclerju dr. Erhardu Buseku pismeno sporočil, da je s koncem junija oddal to funkcijo.

Kot vzrok za svojo odločitev je Kiss navedel nedavni sklep ministrskega sveta, po katerem imajo odslej tudi Madžari na Dunaju status narodne skupnosti in so zastopani v sosvetu za mažarsko narodnostno skupnost pri Uradu zveznega kanclerja. Po Kissovem mnenju ta sklep pomeni razširitev določb zakona o narodnostnih skupnostih, ki je bil doslej omejen na avtohtone narodne skupnosti.

ISLA-izobraževalni tečaji v Bilčovsu

V maju preteklega leta so sodelavci celovške univerze ustanovili društvo KUKO, ki naj bi opravljalo izobraževalno dejavnost, prirejalo raznovrstne tečaje (predvsem jezikovne), s svojo dejavnostjo pa naj bi posegalo tudi na širše področje človekovih potreb in ustvarjalnosti. Ime društva je kratica slogana KULTURE v KONTAKTU in v svojem bistvu nakazuje interkulturno usmerjenost dejavnosti, program pa je zasnovan dosledno trijezično (nemško, slovensko in italijansko). KUKO bi prav zaradi tega lahko pojmovali tudi kot alpe-jadransko izobraževalno inštitucijo.

Predstavitveni programski zvezek ISLA-kulture v kontaktu

Pred nedavnim je izšel predstavitveni programski katalog pod naslovom ISLA. Prejemniki tega zvezka in zainteresirani lahko zvedo vse o dokaj široki dejavnosti KUKO, v njem so sistematično, časovno, cenovno, količinsko in po predavateljih (bolje vodjih ali moderatorjih) predstavljeni podatki za seminarje oz. tečaje.

KUKO organizira in opravlja jezikovne tečaje več jezikov, in sicer: nemščine, slovenščine, angleščine, francoščine, italijanščine in španščine. Vodijo jih strokovnjaki, ki so zaključili izobraževanje za animatorje PDL. To je usposobitev za poučevanje po metodi lingvistične psihodramaturgije, ki jo je v zadnjih 15 letih razvil docent za francoščino na mainški univerzi Bernard

Dufeu. Udeleženci doslejšnjih tečajev so nad tem načinom poučevanja navdušeni, saj v majhnih skupinah (do 12 udeležencev) v prijetni skupinskodinamični atmosferi hitro osvajajo jezikovno znanje. Med animatorji poučevanja posameznih jezikov naj omenimo le nekatere: Tatjana Feinig, Angela Schellander, Ilse Geson, Ferdinand Stefan, Gyano Happel, Nora Zaplata, ...

V avgustu t.l. bodo organizirani naslednji tečaji: slovenski (od 3. do 7. in od 12. do 16.), italijanski (od 18. do 22. in od 24. do 28.) 29. avgusta bo t. im. ISLA žur pri Cingelcu na Trati. V septembru pa bo tečaj angleščine (od 7. do 11.), 12. in 19. septembra bosta arhitekturni delavnici, prva z Alešem Vodipivcem, druga pa z Evo Rubin, od 17. do 21. 9. bo tečaj francoščine za učitelje, 22. septembra pa bo tečaj „za pokušino“ iz francoščine v Celovcu.

Ob nadaljnjem programu KUKO je treba omeniti še tečaje za izobrazbo animatorjev, ki jih bo v januarju prihodnjega leta vodila Marie Dufeu.

Tečaji KUKO potekajo v prijetnem okolju, v miru, brez stresov na Sramsčnikovi domačiji, organizatorji pa si lahko izberejo tudi drugo lokacijo.

V izdatnem katalogu ISLA so navedene vse potrebne informacije, podrobno pa se zainteresirani lahko pozanimajo pri vodji poslovanja mag. Geli Schellander v Bilčovsu, tel.: 0 42 24 / 26 92.

Vodja poslovanja KUKO mag. Geli Schellander

Proti razredom v getu

Zastopnica KPÖ Regina Taupe protestira proti nadaljnji getoizaciji v koroških obveznih šolah. Poleg že obstoječih posebnih šol in razredov naj bi bili v bodoče tudi razredi, v katerih bodo šolarji, ki imajo probleme, bodisi iz družinskih ali drugih razlogov, in je zato pouk z njimi napornejši. Tako novo izločanje šolarjev je poraz celotne deželne šolske politike, šolskih oblasti in učiteljstva. Regina Taupe poziva poslance Koroškega deželnega zbora, da tak „izločevalni model“ preprečijo.

Umrla Katarina Krušič iz Bilčovsa

Nepričakovano je v torek, 23. junija, v 72. letu starosti za vedno zatisnila oči gospa Katarina Krušič, p.d. Šenhlabinja iz Bilčovsa.

Katarina Krušič, rojena Schöffmann, je bila rojena leta 1920 na domačiji v Bilčovsu. Zgodaj je izgubila očeta, tako da je morala že za dekliška leta krepko prijeti za gospodinjstvo in kmečko delo na lepem posestvu sredi Bilčovsa. Skupaj z možem Pavlom Krušičem, sta skrbela in vzgojila štiri otroke ter vodila odprt in gostoljuben dom, česar se bo marsikdo rad spomnil. Poznali smo jo kot mirno in delovno ženo, skrbno mater, sosedo, ki je zmeraj rada pomagala, ter kmetico z dušo in telesom.

Kot tako jo bomo tudi ohranili v našem spominu. Možu, otrokom in vsem sorodnikom velja naše iskreno sožalje.

Datum	Kraj	PRIREĐITVE	Prireditelj
Sobota, 18. 7. 20.00	pri gostilni T. Picej na Žamanjah	Kresovanje Sodležujejo: MoPZ „Trta“, MoPZ „Vinko Poljanec“ Igra: ansambel Zmeda Za pijačo in jedačo poskrbljeno.	SPD „Vinko Polanec“
Sobota, 18. 7. 20.30	v gostilni Trkl v Selah-Borov- nici	Poletni koncert – nastopajo: ansambel „Fantje izpod Rogle“, Reisberger Dimdin, Vokalni kvintet bratov Zupan	Alpski klub „Obir“
Sobota, 18. 7. 20.30	v dvorani nad posojilnico v Škofičah	Kulturni večer Sodležujejo: Smrtnikovi fantje, Vaščani pojo in Tercet Rož iz Škofič	SPD „Edinost“ Škofiče
Nedelja, 19. 7. 13.00	pri spomeniku padlim partizanom na Komlju	XIII. pohod na Komelj in spominska svečanost v spomin Domnovi četi in 50. obletnice izselitve koroških Slovencev	ZKP, ZSI, SPD „Edinost“ Piliberk
Nedelja, 19. 7. 20.00	na starem gradu Bekštanj	Otvoritev poletnega festivala z opereto „Zauberland“ (solisti: Peter Minich, Marcela Cerno, Silvana Dussmann, Zachos Terzakis; Dirigent: Herbert Mogg)	Poletni festival Bekštanj
Nedelja, 19. 7. 20.00	v farnem domu v Selah	Musical „Salon Expon“ režija: Franci Končan, glasba: B. Rožkar, R. Verdel, kostumi, scena: Breda Varl, gib: Marjan Sticker	KPD „Planina“
Sreda, 22. 7. 20.00	v samostanu v Dobri vasi	Koncert ansambla Marela – international“ (najboljši posnemalec Avsenikove glasbe) – ob slabem vremenu v avli glavne šole	Dobrobrske novice
Petek, 24. 7. 20.30	v kulturnem domu v Šentprimozu	Kulturni večer	SPD „Danica“
Nedelja, 26. 7. 14.00	pri Janežu v Kozjah	Tekma koscev	SPD „Radiše“
Ponedeljek, 27. 7. do 1. 8.	Mladinski center na Rebrci	Teden mladih umetnikov	KKZ
Petek, 31. 7. 20.00	v farni dvorani v Železni Kapli	Čarobni studenec gostuje: Lutkovno gledališče iz Maribora	SPD „Zarja“

RAZSTAVE

CELOVEC

– **Deželna galerija** – Umetnost na Koroškem od 1820 do danes (do 6.9.)

– **Dom umetnikov** – Avstrijska galerija – razstava 21 mladih umetnikov (do 24.7.)

– **Rudniški muzej** – Kinkstraße 6, Kolomb ob Vrbskem jezeru (do 31.10.)

Deželni muzej – Trinkwasser (Pitna voda). Razstava muzeja za naravoslovje iz Münstra (do 30.9.)

v kavarni „Bei uns“ (Goldene Gans) v Celovcu – Claudia Ahrer, mešana tehnika na svili

TINJE

– **Galerija Tinje** – Nicolette Dermota (do 13. 7.)

PLIBERK

– **Galerija Werner Berg** (vsak dan od 10. do 12. in od 14. do 16. ure).

BOROVLJE

– **Puškarški muzej** – (do 26. oktobra)

ŽELEZNA KAPLA – PODPECA

– **Peršmanov muzej** – vsak dan do 8. do 18. ure, razen ob ponedeljkih

MARIBOR

– **Pokrajinski muzej** – Slovenska nacionalna razstava 1992 „Anton Martin Slomšek“ (do 28. 11.)

SEMISLAVČE

– **Galerija Rožek** – Odprtje razstave Walterja Krobatha v petek, 17. 7., 19.00 (do 16. 8.)

LIBUČE

– **Reiner Kuhn galerija** – Rudi Vouk, nove slike (do 31.7.)

ŽIROVNICA PRI SINČI VASI

– **grad – „Vetrinjski slikarji“** – Markus Pernhart, Josef in Ludvik Willroider, Karl Truppe; otvoritev danes ob 19.30 uri (do 16.8.)

104 metre dolga razkošna potniška ladja „Adriana“, ki jo je najela istoimenska mariborska turistična agencija, ima 135 kabin s skoraj 300 posteljami (vse kabine imajo WC in prho), za popolno udobje potnikov pa ima ladja na voljo kopalni bazen, restavracijo, bife, kavarno, duty free shop, radiotelefonski center, frizerski salon, ambulanto z ladijskim zdravnikom in še kaj.

Potovanje kot sanje!

Skupaj z bralci „Večera“ po Sredozemskem morju!

Potovanja z ladjo že od nekdaj veljajo za doživetje brez primere. Bralkam in bralcem Slovenskega vestnika in njihovim znancem se kot sad dolgoletnega sodelovanja z uredništvom mariborskega dnevnika „Večer“ letos prvič ponuja enkratna priložnost, da za senzacionalno ceno – prilagojena je slovenskemu trgu! – na 11-dnevnem križarjenju z luksuzno ladjo „Adriana“ spoznajo srednji in vzhodni del Sredozemskega morja – Italijo, Albanijo, Grčijo, Turčijo, Hrvaško in Slovenijo!

Mariborski „Večer“, eden od treh največjih slovenskih dnevnikov, je za bralce SV rezerviral določeno število mest na ladji, ki pa so nam zaradi velikega povpraševanja na razpolago le do 31. avgusta 1992.

Cena za 11-dnevno križarjenje (od 21. do 31. oktobra) se giblje med 9.800 in 14.800 šilingov po

osebi (odvisno od kategorije kabine), cena pa vključuje avtobusni prevoz do Benetk in nazaj, polne penziona v času potovanja (6 obrokov dnevno), brezplačno uporabo ležalnikov, bazena, glasbo, ples (zabavala Vas bosta ladijski orkester in znani Alfi Nipič), in še kaj.

Ob rezervaciji je treba vplačati 4000 šilingov, ostanek pa do 30. septembra. Fakultativne izlete na kopno (Krf, Pirej-Atene, Kusadasi, Katakolon/Olimpia, Heraklion, Carigrad) je treba plačati posebej.

Vse podrobnejše informacije prejmete na upravi našega lista, telefon (0463)51-43-00/40.

P.S.: Ladijsko križarjenje po Sredozemlju ni nadomestilo za naš priljubljeni tridnevni „Vestnikov hit“, ki nas bo v začetku oktobra peljal v Slovenijo!

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglaš/Anzeigen: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, teleks 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Teden mladih umetnikov

Čas: od ponedeljka, 27. julija, do sobote, 1. avgusta 1992

Za otroke od 6. do 11. leta v Mladinskem centru na Rebrci.

SLOVENSKI VESTNIK

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE 18.10–19.00

Sreda, 15. 7. Glasbena sreda

Večerna 21.05–22.00 Radost v glasbi (mag. Andrej Feinig)

Četrtek, 16. 7. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 17. 7. Koroški pesniki

Sobota, 18. 7. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 19. 7.

6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel (žpk. Hanzej Olip, Šmarjeta)

18.10–18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 20. 7. MePZ „Rož“

Torek, 21. 7. Partnerski magazin

Naročite in širite Slovenski vestnik Vaš list s formatom!

Offener Brief

an den Landespartei Vorstand
der Sozialdemokratischen Partei
Österreichs Landesorganisation
Kärnten

Der dreiparteieinige Schutz der
Ehre einer Abwehrkämpferbund-
veranstaltung hat nicht nur Betrof-
fenheit sondern auch eine breite
politische Diskussion ausgelöst.
Obwohl es wahrscheinlich wenig
Sinn hat, durch breit angelegte
Diskussionen den Veranstaltern
ein Maß an Beachtung zu schen-
ken, das sie nicht verdienen, er-
scheint es notwendig, solche nicht
nur für Kärnten eminent politische
Fragen in den Gremien eingehend
zu besprechen, die Notwendigkeit
der Exponierung des Vorsitzenden
als Repräsentant der Partei zu
hinterfragen und Richtlinien für die
Zukunft zu erarbeiten. Es könnte ja
sein, daß die SPÖ in dieser für das
Land sicher nicht existenziellen
Frage, doch zu einer eigenen Posi-
tion gelangen und somit auto-
nom agieren könnten.

Schicksalhafte historische Ent-
scheidungen und verdienstvolle
Persönlichkeiten sollen eine ent-
sprechende Würdigung erfahren.
(Eine Bewertung sollten kompetente
Historiker vornehmen). Es fällt
jedoch auf, daß das offizielle
Kärnten eine solche Würdigung
Veranstaltern überläßt, denen die
Verbreitung des „wachsamen“
Mißtrauens und die Aufrechterhaltung
der „Urängste“ näher liegt,
als Vertrauen und Freundschaft.
Das allerdings ist jener Stoff, auf
dem die Aggressionen wachsen.
(Leider muß in unseren Tagen
auch eine Generation, der die
Grauen der Weltkriege erspart
bleiben, erleben, daß in Wirklichkeit
der Krieg nicht erst mit dem
ersten Schuß beginnt.) Für die
Friedenssicherung und Friedenser-
haltung sollte man mehr Gespür
entwickeln.

Es fällt weiters auf, daß ausge-
rechnet Hans Steinacher bei den
genannten Veranstaltern ein be-
sonderes geliebtes Objekt des
Gedenkens darstellt. Andere ver-
dienstvolle Zeitgenossen, wie et-
wa Hülgerth, Lemisch, Perkonig,
werden da etwas vernachlässigt.
Könnte es sein, daß dies noch et-
was mit dem „Sieg in deutscher
Nacht“ zu tun hat?

Ein selbstloses Agieren der Par-
teienvertreter ist sicherlich ge-
fragt. Auftritte bei derartigen Ver-
anstaltungen dürften aber doch
nicht zu den vordringlichen staats-
männlichen Verpflichtungen un-
serer Politiker gehören. Wenn
schon der Bedarf besteht, die
Ehre derartiger Aktionen oder ihrer
Veranstalter zu schützen, so
schafft es sicherlich ein bestimm-
ter Politiker, der sich dort letztlich
seine Stimmen holt, auch allein.

**Thomas Ogris für die ARGE
„Österreichische Volksgruppen in
der SPÖ“**

TV-Slovenija
o planinstvu

Na 1. programu TV-Slovenija
bo v četrtek, 16. 7. 1992,
ob 20.05 na sporedu oddaja,
ki bo govorila o novih sloven-
skih predpisih za gibanje v
obmejnem pasu.

V tej oddaji bodo predsta-
vili grebensko turo z Zelenice
na Stol in Golico, ki ves čas
poteka prav po državni meji.
Novinarji TV-Slovenija pa so
se odpravili tudi na Bleščečo
in obiskovali kočjo SPD Celovec
ter zvedeli, kaj počno
koroški rojaki.

Slovenski vestnik
čestita!

gospe **Ani Marko** iz Horc
za osebni praznik;
gospodu **Andreju Polzerju**
iz Sp. Vinar za osebni pra-
znik;
gospodu **Cirilu Sternu** iz
Rikarje vasi za osebni pra-
znik;
gospodu **Milanu Mocharju**
iz Nagelč za rojstni dan;
prav tako **Milanu Mochar-
ju** in njegovi ženi **Nadji** za
rojstvo hčerke, deklici pa
vse najlepše v življenju!
gospe **Leni Pasterk** iz Lob-
nika za rojstni dan;
Mili in **Martinu Hoblu** ob
rojstvu sinčka, malemu
Davidu pa vse najboljše!
poročencema **Sonji Vavti**
in **Branku Kolterju** za
srečno skupno življenje;
gospodu **Nužeju Tolma-
jerju** z Radiš za Abraha-
ma;
gospodu **Franciju Kropiv-
niku** iz Sel za osebni pra-
znik;
doktorju **Pavletu Apov-
niku** za osebni praznik;
gospe **Ani Lukan** z Zg.
Jezerc za 77. rojstni dan;
gospe **Marti Paulič** z Obir-
skega za osebni praznik;
gospe **Greti Resman** z
Reke za osebni praznik;
gospe **Mici Mak** s Tal za
osebni praznik;
gospe **Zori Ferm** iz Šentja-
koba za osebni praznik;
gospe **Pavli Zadnikar** iz
Rikarje vasi za osebni pra-
znik;
gospe **Ani Komatič** za
osebni praznik;
gospe **Margareti Pogačnik**
za osebni praznik;
gospodu **Kurtiju Ilavniku**
iz Železne Kaple za osebni
praznik;

gospodu **Francu Žunterju**
iz Črgovič za osebni pra-
znik;
gospe **Kristini Opetnik** za
osebni praznik;
gospodu **Mirku Sriencu** iz
Grabalje vasi za osebni
praznik;
gospodu **Oswaldu**
Wriencu iz Vinogradov za
osebni praznik;
gospe **Margareti Kert** iz
Grabalje vasi za osebni
praznik;
gospe **Julijani Langenfuß**
iz Čahorč za osebni pra-
znik;
gospe **Ani Golavčnik** iz
Dobrlje vasi za osebni pra-
znik;
gospe **Mariji Gojer** za
osebni praznik;
gospe **Mariji Lubas** iz Sel
za osebni praznik;
gospe **Mariji Mlecnik** iz Sel
za osebni praznik;
gospe **Ani Karničar** za
osebni praznik;
gospodu **Mirku Furijanu** iz
Šentjakoba za osebni pra-
znik;
gospodu **Hanziju Korn-
prathu** iz Borovelj za rojs-
tni dan;
gospodu **Francu Krassniku**
s Trate pri Borovljah za
rojstni dan;
gospodu **Rudiju Sukaliji** za
osebni praznik;
gospodu **Foltiju Wald-
hauserju** iz Slovenjega
Plajberka za osebni pra-
znik;
gospe **Anici Kupper** iz
Borovelj za osebni pra-
znik;
gospodu **Heliju Malle** za
rojstni dan;
gospodu **Thomasu Schei-
niggu ml.** za rojstni dan.

Podobe iz Nadiških dolin

Preteklo soboto so v
Beneški galeriji v Špetru odprli
razstavo, ki zbujala zanimanje
širše javnosti: Podobe iz Nadi-
ških dolin. Z razstavo se je
sklenil že tradicionalni medna-
rodni slikarski natečaj, ki je
letos v svoji 13. izvedbi priteg-
nil preko 70 umetnikov iz sose-
dnjih dežel. Uspeh je torej že
dosežen, pri čemer je treba
podčrtati razumevanje dežel-
nega odbora, ki je nad priredit-
vijo prevzel pokroviteljstvo.

Še o pomenu natečaja Po-
dobe iz Nadiških dolin: Če
zanemarinamo turistični vidik ozi-
roma dejstvo, da tako Nadi-
ške doline spoznavajo tisti,
ki so za naravo in okolje naj-
bolj dovzetni, torej umetniki,
gre podčrtati zlasti umetnostno
vzgojni pomen prireditve, saj
je v družbi močno prisotna po-
treba po estetskem bogatenju.

Dejavnost Beneške galerije
ima v tem smislu velik pomen,
saj nudi vrsto priložnosti za
opazovanje in primerjanje.
Samo v omenjenem natečaju je
bilo doslej v galeriji raz-
stavljenih več kot 700 del, če pa
dodamo še ostale razstave v

petnajstih letih delovanja,
dosežemo morda celo število
3000.

Ob razstavi Podobe iz Nadi-
ških dolin naj še dodamo, da
predstavlja pomembno prilož-
nost za izmenjavo in primerjan-
je umetnostnih izkušenj. Raz-
stavljeni so dela furlanskih in
slovenskih slikarjev, več kot 30
umetnikov je iz Slovenije, ude-
leženci pa so tudi iz Koroške in
celo Bosne.

Pavel Petricig

Seminar
Satira v gledališču

Koroško deželno vodstvo
amaterskih gledališč prireja
od 26. avgusta do 30. avgu-
sta poletni gledališki semi-
nar z naslovom Satira v gle-
dališču.

Z udeleženci bosta stro-
kovno delala Žarko Petan in
Zdravko Haderlap.

Ker je udeležba omejena,
se prijavite čimprej na
naslov: LV Kärnten f. Ama-
teurtheater, Karfreitstr. 1,
9020 Klagenfurt/Celovec,
tel.: (0463) 536-30 5 94.

Počitnice —
čas za branje

*Dopusti so tu, za stare in mlade. Kaj če bi končno prebrali vsaj
nekaj od vsega tistega, kar ste že skozi vse leto hoteli brati, pa ni
bilo nikoli dovolj časa? Smola je navadno v tem, da človek
sproti pozabi, kaj ga je še pred enim mesecem tako zanimalo.
Različni ljudje, različni okusi, zato vam predlagamo nekaj
čtiva za poletne dneve in morda boste vmes našli tudi kaj pri-
mernege zase.*

Anais Nini: HENRY & JUNE

Knjiga kot nalašč za dopust: zgodba o ljubezenskem tri-
kotniku je stilistično odlična, polna erotike in
nekonvencionalnosti. Dogaja se v Parizu v začetku tridesetih
let, njen milje pa je pariška umetniška scena. Založba Drava,
168 šil.

Alan Sillitoe: IZ VRTNICA

V zgodbi Iz vrtnica živi Peter Granby v žalostnem, pus-
tem Nottinghamu. Mama mu kmalu umre, ima še staro mamo
in najbrž bi končal v kakšnem popravnem domu. Pred
tovarno, kjer dela, se zgrudi stara ženska, pomaga ji in tako se
seznanj z njeno hčerko, bogato vdovo srednjih let. Ponudi mu
službo hišnika pri sebi, vrtnarja, skratka, fanta za vse. Peter bi
bil rad v svoji nedolžnosti res za vse...
Založba Drava, 168 šil.

Peter Božič: CHUBBY WAS HERE

Naslov je res v angleščini, knjiga pa je slovenska in Peter
Božič, nekdanji enfant terrible slovenske literarne scene, riše
svet ljubljanskih „brezprizornikov“, bohemo in ekscentri-
kov, ki že s svojo prisotnostjo vnašajo vznemirjenje v običajne
malomeščanske odnose. Chubby je bil v šestdesetih letih zna-
menit ljubljanski pojav. Pojavljal se je kot komet, žareč, a
bežen. Kot je zaživel je tudi izginil: v zvezi z njegovo smrtjo
krožijo najrazličnejše fantastične zgodbe, nekatere tragične,
druge absurdne. Založila Književna mladina Slovenije, zbirka
ALEPH, 98 šil.

Josip Jurčič: DESETI BRAT

Ker je Deseti brat slovenska klasika, poleg tega pa še napeto
branje, ga iz srca priporočamo mladim, seveda pa ne samo
njim. Ogrodje romana je ljubezen med grajsko hčerjo Manico
in grajskim učiteljem, študetem Lovrom Kvasom. Vzporedna
zgodba, ki se s prvo prepleta, pa je o Martinku Spaku, imeno-
vanem deseti brat. Jurčič je mojster v slikanju vaških scen in
originalov. Posebno v kmečkih dialogih odpira svojevrsten
svet še po zemlji dišeče govorice in duše v njeni lepoti in roba-
tosti, boječnosti in uporni prebrisanosti, modrosti in
neumnosti, zlasti pa v njegovem preprosto zmagovitem
humorju. Humorju, ki zabava še danes. Založba Mladinska
knjiga, 134 šil.

Ciril Kosmač: V GAJU ŽIVLJENJA

Cirila Kosmača imenujejo najboljšega novelista slovenske
besede. Zbirko novel V gaju življenja uvaja podoba iz Kosma-
čevega otroštva, njegovo prvo začudenje nad lepoto in gren-
kobo življenja, zaključuje pa jo podoba iz otroštva pisateljevih
otrok.

Kajetan Kovič: KRIŽEMKRAŽ

Avtor Mačka Murija in Pikija Jakoba je lani izdal zbirko
svojih pesmi kratkih zgodbic za otroke. Njegov začaran
svet otroštva je ljubezniv in varen, otrokom dopušča, da
ostajajo s svojo bujno domišljijo v znanem in privajenem
okolju. Radi in brez truda ga berejo stari in mladi.
Založba Mladinska knjiga, 157 šil.,

KUHARSKA KNJIGA za otroke

Naslov je pravzaprav Moja prva velika kuharska knjiga —
in počitnice so lahko tudi za to, da otroci odkrivajo svojo
kuharsko žlico — vsaj umiti jih je poleti laže kot pozimi! Z
veliko fotografijami in enostavnimi recepti bodo otroci
znali pripraviti marsikatero ne samo okusno, pač pa tudi
za oko privlačno jed. Morebiti pa bodo mamice lahko
enkrat počivale?
Založba Mladinska knjiga, 124 šil.

Napeto kot še nikdar!

25. julija start v novo sezono – SAK, Austria Celovec in WAC favoriti!

Za nogometne klube v koroški ligi ni bilo daljšega oddiha, še posebej ne za SAK, ki je kot prvak moral po končanem prvenstvu odigrati še težke kvalifikacijske tekme za vstop v drugo zvezno ligo, v katerih pa žal ni uspel. Nova sezona bo napeta kot že dolgo ne, prvi nasprotnik SAK pa bo moštvo iz Brež. Veliki celovski derbi med Austrijo in SAK pa je na sporedu v 11. kolu (3. oktobra) na celovškem mestnem stadionu.

1. kolo (25. julij)/16. kolo (7. november): SAK – Breže, Lienz – Trg, Velikovec – WAC, Vernberk – Šentvid, Wietersdorf – VSV/Beljak, ATSV Wolfsberg – Mölltal, Treibach – Austria Celovec, Pliberk – Matrei.

2. kolo (1. avgust)/17. kolo (20. marec): Rapid Lienz – SAK, Trg – Matrei, Austria Celovec – Pliberk, Mölltal – Treibach; VSV/Beljak – ATSV Wolfsberg, Šentvid – Wietersdorf, WAC – Vernberk, Breže – Velikovec.

3. kolo (8. avgust)/18. kolo (27. marec): SAK – Trg,

Velikovec – Lienz, Vernberk – Breže, Wietersdorf – WAC, ATSV Wolfsberg – Šentvid, Treibach – VSV/Beljak, Pliberk – Mölltal, Matrei – Austria Celovec.

4. kolo (15. avgust)/19. kolo (3. april): SAK – Velikovec, Trg – Austria Celovec, Mölltal – Matrei, VSV/Beljak – Pliberk, Šentvid – Treibach, WAC – ATSV Wolfsberg, Breže – Wietersdorf, Lienz – Vernberk.

5. kolo (22. avgust)/20. kolo (10. april): Vernberk – SAK, Velikovec – Trg, Wietersdorf – Lienz, ATSV Wolfsberg – Breže, Treibach – WAC, Pliberk – Šentvid, Matrei – VSV/Beljak, Austria Celovec – Mölltal.

6. kolo (29. avgust)/21. kolo (17. april): SAK – Wietersdorf, Trg – Mölltal, VSV/Beljak – Austria Celovec, Šentvid – Matrei, WAC – Pliberk, Breže – Treibach, Lienz – ATSV Wolfsberg, Velikovec – Vernberk.

7. kolo (5. september)/22. kolo (24. april): ATSV Wolfsberg – SAK, Vernberk – Trg, Wietersdorf – Velikovec, Treibach – Lienz, Pliberk – Breže, Matrei – WAC, Austria Celovec – Šentvid, Mölltal – VSV/Beljak.

8. kolo (12. september)/23. kolo (1. maj): SAK – Treibach, Trg – VSV/Beljak, Šentvid – Mölltal, WAC – Austria Celovec, Breže – Matrei, Lienz – Pliberk, Velikovec – ATSV Wolfsberg, Vernberk – Wietersdorf.

9. kolo (19. september)/24. kolo (8. maj): Pliberk – SAK, Wietersdorf – Trg, ATSV Wolfsberg – Vernberk, Treibach – Velikovec, Matrei – Lienz, Austria Celovec – Breže, Mölltal – WAC, VSV/Beljak – Šentvid.

10. kolo (26. september)/25. kolo (15. maj): SAK – Matrei, Trg – Šentvid, WAC – VSV/Beljak, Breže – Mölltal, Lienz – Austria Celovec, Velikovec – Pliberk, Vernberk – Treibach, Wietersdorf – ATSV Wolfsberg.

11. kolo (3. oktober)/26. kolo (20. maj): Austria Celovec – SAK, ATSV Wolfsberg – Trg, Treibach – Wietersdorf, Pliberk – Vernberk, Matrei – Velikovec, Mölltal – Lienz, VSV/Beljak – Breže, Šentvid – WAC.

12. kolo (10. oktober)/27. kolo (22. maj): SAK – Mölltal, Trg – WAC, Breže – Wietersdorf, Lienz – VSV/Beljak, Velikovec – Austria Celovec, Vernberk – Matrei, Wietersdorf – Pliberk, ATSV Wolfsberg – Treibach.

13. kolo (17. oktober)/28. kolo (29. maj): VSV/Beljak – SAK, Treibach – Trg, Pliberk – ATSV Wolfsberg, Matrei – Wietersdorf, Austria Celovec – Vernberk, Mölltal – Velikovec, Šentvid – Lienz, WAC – Breže.

14. kolo (24. oktober)/29. kolo (31. maj): SAK – Šentvid, Trg – Breže, Lienz – WAC, Velikovec – VSV/Beljak, Vernberk – Mölltal, Wietersdorf – Austria Celovec, ATSV Wolfsberg – Matrei, Treibach – Pliberk.

15. kolo (31. oktober)/30. kolo (5. junij): WAC – SAK, Pliberk – Trg, Matrei – Treibach, Austria Celovec – ATSV Wolfsberg, Mölltal – Wietersdorf, VSV/Beljak – Vernberk, Šentvid – Velikovec, Breže – Lienz.

Trener SAK dr. Ivan Ramšak o žrebu za prihodnjo sezono: „Začetek po kratki pavzi bo zagotovo težak, toda naš cilj je ponovna osvojitve naslova koroškega prvaka in dokončen vstop v drugo zvezno ligo. Za ta cilj si moramo ustvariti dobro izhodišče že jeseni, v kar sem tudi prepričan!“

SAK bo v novi nogometni sezoni imel v svojih vrstah igralca, ki bo brez dvoma močna okrepitev za moštvo, ki želi v drugo zvezno ligo: podpisal je „Mister Europacup“ Hans Gröss (32), nekdanji igralec avstrijskega prvoligaša Rapid Dunaj in junak mnogih tekem za evropski pokal. Gröss, ki je nazadnje igral za celovško Avstrio in se je preselil na Koroško, je pristopil k SAK, „ker je najboljši na Koroškem in ker je z njim možen podvig v drugo zvezno ligo!“ Koliko je nekdanji slavni nogometaš stal, doslej ni bilo mogoče izvedeti.

od
vse povsod

Turistične vozovnice Slovenija rail za tujce

Slovenske železnice so z avstrijskimi železnicami sklenile sporazum, ki je začel veljati 1. julija in nudi vrsto ugodnosti za potovanja z vlaki obeh držav. Otroci do 6. leta se lahko vozijo brezplačno, do 15. leta pa za polovično ceno. Skupine od 6 do 24 potnikov imajo 30 % popusta, nad tem številom pa 40 %. Novost so turistične vozovnice za tujce, imenovane Slovenija rail, ki veljajo za posameznike in skupine do 5 potnikov. Omogočajo poljubno število potovanj po slovenskih železnicah (1. ali 2. razred), veljajo pa 10, 20, ali 30 dni. Individualna vozovnica za 10 dni stane 32 ekujev, za 20 dni 48 in mesečna 64 ekujev, pri čemer veljajo še skupinski popusti.

Preveč mleka

Zaradi izpada nekdanjega jugoslovanskega tržišča ima Slovenija preveliko proizvodnjo mleka, zato mlekarne niso likvidne in ne morejo redno izplačevati kmetom. Ministrstvo za trg namerava za blagovne rezerve odkupiti večje količine mleka v prahu in mlečnih proizvodov, da bi vplivalo na znižanje cen.

Umrli alpinist Uroš Župančič

V 81. letu starosti je pred kratkim umrl Uroš Župančič, eden najbolj znanih slovenskih planincev. Bil je gorski vodič, gorski reševalec in pionir slovenskega alpinizma, znan daleč preko meja Slovenije. Sam in s svojimi slovenskimi kolegi je odkril nove plezalne smeri v Julijskih Alpah, od severne stene Triglav do Prisojnika in Mojstrovke.

Z imenom Uroša Župančiča je tesno povezan tudi razvoj zimskega alpinizma v Sloveniji, saj je „Žuro“, kot so ga imenovali njegovi prijatelji, že v začetku 50. let pozimi osvojil vrhove v vzhodnih Julijskih Alpah.

Velik del svojega življenja pa je Župančič namenil tudi reševanju ponesrečenih alpinistov in bil član glavnega odbora slovenskih gorskih reševalcev.

Natečaj otroške portretne fotografije

Mohorjeva založba v Celovcu razpisuje natečaj otroške portretne fotografije. Natečaj ni vezan na bralke in bralce Mohorjevih knjig. Format slik naj bo čim večji, ker jih hočemo razstaviti na posebni razstavi v Celovcu in Ljubljani – najmanjši možni format je 30 x 20 cm. Fotografije so lahko črno-bele ali barvne. Posebna žirija bo razdelila denarne nagrade in dobropite za Mohorjeve knjige v višini od 100 do 1000 šil. Rok: 1. september 1992.

Naslov: Mohorjeva, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec/Klagenfurt ali Zastopstvo Mohorjeve, Gruberjevo nabrežje 6, SLO-61000 Ljubljana.

Štiri zlate za Slovenijo

Na mladinskem svetovnem prvenstvu kajakašev in kanuistov na divjih vodah v norveški dolini Haidal so bili slovenski tekmovalci izredno uspešni.

Že prvi dan je 18-letni Ljubljančan Simon Hočevnar v spustu dosegel najboljši čas in osvojil zlato medaljo, odlična pa sta bila tudi Iztok Horvat in Matej Hočevnar na 4. in 5. mestu.

Drugi dan pa je zlato medaljo prepričljivo osvojila ekipa Slovenije v moštvenem tekmovalstvu v spustu C-1.

Simon Hočevnar pa je osvojil zlato medaljo tudi v slalomu na divjih vodah, z ekipnim prvim mestom v slalomu pa je slovenska reprezentanca postala najboljša ekipa na SP.

Skupaj so slovenski tekmovalci na tem svetovnem prvenstvu osvojili kar šest odličij.

ŠAHOVSKA RUBRIKA

Elo-lista šahistov SŠZ

Objavljena je nova (neuradna) lestvica šahistov na Koroškem. Pri šahistih Slovenske športne zveze se letošnja uspešna sezona odraža tudi v elo-točkah, saj skoraj ni igralca, ki jih ne bi bil pridobil. Najbolj so napredovali dr. Jozi Amrusch (+38), Alojz Gallob (+33), dr. Hanzi Gasser (+31), Gorazd Živkovič (+27) ter Robert Hedenik (+26). Silvij Kovač pa je po izredno uspešni sezoni utrdil svoj položaj na prvi deski. Pri mladincih pa je Dunja Lukan pridobila kar 59 točk in tako postala najmočnejša mladinska igralka SŠZ.

Lestvica šahistov pri SŠZ:

1. Silvij Kovač	2130 (2122)
2. Arnold Hattenberger	1986 (1965)
3. Gorazd Živkovič	1919 (1892)
4. Alojz Gallob	1918 (1874)
5. dr. Jozi Amrusch	1826 (1788)
6. Franc Kolter	1780 (1781)
7. Rupert Reichmann	1745 (1737)
8. Ivko Ferm	1738 (1793)
9. dr. Hanzi Gasser	1728 (1697)
10. Herbert Rulitz	1727 (1711)

11. Franci Rulitz 1718 (1785), 12. mag. Mirko Laussegger 1690 (1677), 13. mag. Peter Waldhauser 1644 (1654), 14. Ivan Lukan 1616 (1622), 15. Robert Hedenik 1544 (1518), 16. Dunja Lukan (1524 (1465), 17. Boris Gallob 1520 (1559), 18. Marko Gallob 1517 (1511), 19. Aleksander Lukan 1476 (1453), 20. Antonija Einspieler 1430 (1430).

Lestvice šahistov SŠK Obir žal še nismo prejeli, objavili pa jo bomo v eni prihodnjih števil.

Spodnja liga 1. avgusta!

V tednu po začetku prvenstva v koroški nogometni ligi je na sporedu tudi prvo kolo v spodnji ligi-vzhod. Bilčovs igra 1. avgusta v gosteh pri Atus Borovlje, ekipa Železne Kaple pa mora v Žrelec, k enemu med favoriti za prvaka. V drugem kolu (8. avgust) moštvo trenerja Sigija Hobla na domačem terenu gosti nasprotnika novince iz Pokrč, Železna Kapla pa Vetrinj. V tretjem kolu (15. avgust) pa igra Železna Kapla v gosteh pri ASV v Celovcu, Bilčovs pa v Bad St. Leonhardu v Labotski dolini. Nadaljni spored tekem bomo še objavili.